

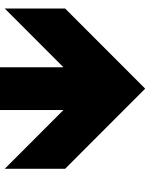
Nieuwswijsheid in de Klas

Hoe je dichterbij
nieuws komt door
inspirerende activiteiten

SCAN MIJ

Nieuwswijsheid in de klas

Wat is betrouwbaar nieuws? Hoe gaat een journalist eigenlijk te werk? En waarom moet je niet zomaar geloven wat een influencer zegt? Allemaal vragen waar leerlingen uit jouw klas wellicht mee rondlopen. Het nieuwswijze aanbod uit deze toolkit kan je helpen om samen een antwoord te vinden op deze en nog veel meer vragen over hoe media nou eigenlijk werken en waarom ze zo belangrijk voor ons zijn.

Deze toolkit is ontwikkeld voor leraren uit het primair- en voortgezet onderwijs die in de klas aan de slag willen met het nieuws. Er is gelukkig heel veel mooi lesmateriaal beschikbaar over nieuwswijsheid. Het materiaal is makkelijk inzetbaar en herkenbaar voor de beoogde doelgroep. Met deze toolkit laten we je zien hoe veelzijdig al dit materiaal is. Ook geven we je handvatten om zelf met leerlingen het gesprek aan te gaan over het nieuws en zetten we verdere informatie en trainingen op een rij om je lessen te verrijken.

Waarom nieuwswijsheid?

Informatie is overal en in heel veel verschillende vormen om ons heen. Het is makkelijker dan ooit om goed geïnformeerd te zijn. Tegelijkertijd is het makkelijker dan ooit om overladen te worden

door nieuws, of te vallen voor onbetrouwbaar-, of nepnieuws. Nieuwswijsheid in het onderwijs is dus van cruciaal belang. Het brengt ons dichterbij het nieuws, waardoor we ook dichterbij elkaar komen te staan. Hoe je feit van fictie onderscheidt, of hoe anderen dat vóór ons doen, kan het voeren van gesprekken over complexe onderwerpen makkelijker maken. Door aandacht te besteden aan nieuwswijsheid op school ontwikkelen leerlingen vaardigheden die essentieel zijn voor hun toekomst: het vermogen om bewust en verantwoordelijk met informatie om te gaan en een open gesprek met elkaar te hebben. De activiteiten bevorderen mediawijsheid en digitale geletterdheid, begrip van vrije journalistiek, persvrijheid en -veiligheid. Ook worden de thema's desinformatie, framing, polarisatie en online haat in deze toolkit behandeld.

NIEUWSWIJSHEID IN HET CURRICULUM

Nieuwswijsheid kun je op tal van manieren aan laten sluiten bij het curriculum. Hieronder geven we je een aantal voorbeelden van koppelingen met bestaande vakken en lesstof.

Primair onderwijs

In het primair onderwijs kun je met nieuwswijsheid aansluiten bij het Masterplan Basisvaardigheden. Naast Nederlands en burgerschap wordt in dit Masterplan ook digitale geletterdheid genoemd als basisvaardigheid. Digitale geletterdheid gaat

uit van kerndoelen zoals die ontwikkeld zijn voor het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Kort samengevat krijgen leerlingen hierin inzicht in de digitale samenleving en wat het effect daarvan is op burgers en samenleving.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs kan nieuwswijsheid aansluiten bij verschillende vakken en vakoverstijgende activiteiten.

Maatschappijleer: is een uitstekende plek om nieuwswijsheid te integreren. Leerlingen kunnen leren over de invloed van media, de rol van journalistiek, kritisch leren kijken, het analyseren van nieuwsbronnen en verschillende manieren van verslaglegging.

Nederlands: in dit vak kunnen leerlingen meer te weten komen over het analyseren van teksten, argumentatie en de rol die taal speelt in het overbrengen van een boodschap. Vaardigheden die belangrijk zijn bij het beoordelen van nieuwsberichten en artikelen.

Geschiedenis: bij historische onderwerpen is het belangrijk om verschillende bronnen te vergelijken en kritisch te evalueren. Dit vak biedt de kans om leerlingen te leren hoe ze historische bronnen en nieuwsberichten kunnen onderzoeken en interpreteren.

Mens & Maatschappij/CKV (Culturele en Kunstzinnige Vorming): deze vakken kunnen worden gebruikt om te praten over de rol van media en journalistiek in de samenleving. Maar ook

over de culturele en maatschappelijke representatie in nieuwsmedia en de invloed van media en journalistiek op de publieke opinie.

Projecten en thematische en vakoverstijgende lessen: in thematische lessen of projecten over nieuws, journalistiek, digitale geletterdheid of mediawijsheid, kun je duidelijk maken hoe belangrijk deze onderwerpen zijn door uit te leggen dat we in een sterk gedigitaliseerde wereld leven. Dit brengt mogelijkheden, maar ook risico's met zich mee. Onderwerpen die aan bod kunnen komen zijn bijvoorbeeld: ethiek en journalistiek, burgerschap in de digitale wereld, nieuwsproductie, filterbubbels, fact-checking, privacy en identiteit en praten over complottheorieën.

Doel van deze aanpak is om nieuwswijsheid niet te beperken tot één vak, maar om het te integreren in verschillende aspecten van het curriculum, zodat leerlingen een brede en veelzijdige benadering ontwikkelen bij het begrijpen en analyseren van nieuws en informatie en daarmee ook meer inzicht krijgen in de werkzaamheden en aanpak in de journalistiek.

Burgerschap

Burgerschapsonderwijs maakt leerlingen in het funderend onderwijs duidelijk hoe een democratische samenleving in elkaar zit. Burgerschapsonderwijs speelt zich bij uitstek af op het snijvlak van leergebieden. Alle andere leergebieden bieden belangrijke kennis en vaardigheden voor burgerschapsonderwijs. Scholen kunnen zelf kiezen hoe de zes kerndoelen een plaats krijgen in het onderwijs. De concept-kerndoelen zijn in drie domeinen verdeeld: Schoolcultuur, Samenleving en Democratie en Maatschappelijke vraagstukken. De inhoud van de concept-kerndoelen zijn gelijk voor het primair- en voortgezet onderwijs. Vanuit deze domeinen zijn er verschillende kerndoelen waaraan nieuwswijsheid gekoppeld kan worden. Wil je meer weten over de concept-kerndoelen? Je vindt ze → [hier](#).

Digitale geletterdheid

In onze digitale samenleving waarin technologie en media een belangrijke plaats hebben, is het niet alleen nodig om geletterd te zijn, maar ook om digitaal geletterd te zijn. Leerlingen moeten een basis krijgen met kennis over digitale technologie en vaardigheden ontwikkelen in het omgaan hiermee. Het leergebied digitale geletterdheid biedt een kansrijke aanpak voor het integreren van nieuwswijsheid in het onderwijs, waarbij mediawijsheid en informatievaardigheden centraal staan. Er zijn in totaal negen concept-kerndoelen. Ze zijn in drie domeinen verdeeld. Zo sluit een drietal concept-kerndoelen prima aan bij het thema nieuwswijsheid. Concept-kerndoel 2: Digitale media en informatie en de concept-kerndoelen 8 en 9. Digitale technologie, jezelf en de ander en Digitale technologie, de samenleving en de wereld. Wil je meer weten over de concept-kerndoelen? Je vindt ze → [hier](#).

NIEUWSWIJS AANBOD VOOR ALLE ONDERWIJSNIVEAUS

Klik op [→ Meer informatie](#) voor een direct link naar de desbetreffende site

#Waarzeggers

Aanbieder: De Dag Vandaag (FutureNL)
Geschikt voor: PO bovenbouw
Leerdoel: leerlingen weten verschillende media-ontwikkelingen, zoals nepnieuws, te benoemen en te herkennen en kunnen die kennis inzetten om het werk van journalisten op waarde te schatten.

Informatie: De Dag Vandaag is het online platform van FutureNL en maakt items over actuele gebeurtenissen. Met #Waarzeggers leren leerlingen over journalistiek en de mechanismen van online informatiemanipulatie. Wat is waarheid? Wat is nieuws eigenlijk? Welke rol spelen algoritmes? Leerlingen krijgen een kijkje in de keuken van de journalistiek en leren omgaan met desinformatie op sociale media. Het (gratis) materiaal bestaat uit een handleiding, werkbladen, slides, artikelen en vlogs. Leerlingen kunnen individueel of klassikaal aan de slag gaan met het fenomeen nieuws en de betrouwbaarheid hiervan. Op basis van een thema kies je een werkvorm en een artikel en ga je daarmee aan de slag met de klas.

[→ Meer informatie](#)

MediaMasters

Aanbieder: Netwerk Mediawijsheid
Geschikt voor: PO, SO en SBO bovenbouw
Leerdoel: leerlingen bouwen basiskennis op over mediawijsheid terwijl ook taalvaardigheid en, waar relevant, basale rekenvaardigheden aan de orde komen.

Informatie: Mediamasters is een gratis serious game over de kansen en gevaren van (digitale) media. Hoe ga je mediawijs om met WhatsApp, online pesten, cybercriminaliteit en gamen? Tijdens de landelijke wedstrijd in de Week van de Mediawijsheid zijn er vijf MediaMissies te spelen. Een MediaMissie bestaat uit een spannende video, afgewisseld met klassikale en individuele vragen en opdrachten op het digibord. Leerlingen worden zo gestimuleerd om bewust om te gaan met

media, hun digitale vaardigheden te ontwikkelen en kritisch na te denken over online informatie. De klas die tijdens de landelijke wedstrijd de meeste 'bits' scoort wint en ontvangt een mooie prijs. Leerlingen kunnen zich de rest van het schooljaar verdiepen in vijftien mediawijze thema's door middel van de ThemaMissies en het Klassengesprek.

[→ Meer informatie](#)

Breaking News

Aanbieder: Nieuws in de klas
Geschikt voor: PO bovenbouw en VO onderbouw
Leerdoel: leerlingen krijgen inzicht in het redactionele proces van nieuwsmedia en welke journalistieke afwegingen daarbij horen.

Informatie: In 'Breaking News' lopen leerlingen virtueel stage op een nieuwsredactie. Als stagiaires worden ze regelmatig voor verschillende keuzes gesteld: welk nieuws hoort op de voorpagina thuis, zouden zij geld betalen voor een unieke scoop en welke eisen stellen zij aan de betrouwbaarheid van bronnen? De leerlingen spelen het spel individueel op hun eigen device. In de game krijgen ze direct feedback op de door hen gegeven antwoorden. Bij 'Breaking News' is een lespakket ontwikkeld met lessen die aansluiten bij de journalistieke basisvaardigheden die in de game voorbijkomen. Het lesmateriaal met docentenhandleiding en een bijlage met alle artikelen die in de lessen gebruikt kunnen worden, zijn gratis te downloaden.

[→ Meer informatie](#)

ImageZ

Aanbieder: #UseTheNews in samenwerking met de CED groep

Geschikt voor: PO bovenbouw en VO onderbouw

Leerdoel: leerlingen versterken hun kennis over nieuwswijsheid, over de journalistieke praktijk, (beeld)nieuws en nieuwsmedia.

Informatie: Met ImageZ duiken leerlingen in vier lessen in de wereld van beeldnieuws. Onderdeel van deze lessen vormt het werken met professionele persfotografen en andere beeldmakers. Centraal staat het bezoek van een persfotograaf aan een klas. Dit concept gaat uit van de hedendaagse nieuwsbeleving van leerlingen. Voor hen is het niet: 'heb je dit gelezen?' maar 'heb je dit gezien?' Behalve een introductie van het vak journalistiek gaat het lesprogramma in op hoe nieuws tot stand komt, wat (nep)nieuws is en hoe beeldmanipulatie werkt. Bij het project ImageZ is de terugkoppeling van de opvattingen, ideeën en concrete voorbeelden van leerlingen een cruciaal onderdeel.

→ **Meer informatie**

Journalist in de Klas

Aanbieder: Nieuws in de Klas in samenwerking met landelijke, regionale en lokale media

Geschikt voor: PO bovenbouw en VO onderbouw en bovenbouw

Leerdoel: leerlingen maken kennis met de makers achter het nieuws.

Informatie: Wat weten jouw leerlingen over de mensen achter het nieuws? Hoe stel je goede vragen? Hoe maak je een nieuwsbericht, of -video? En wat moet je allemaal kunnen om te werken in de journalistiek? Om een antwoord te krijgen op deze en andere vragen kun je jouw klas aanmelden voor Journalist in de klas. Vanuit dit project vertellen journalisten in klassen door heel het land over hun vak.

→ **Meer informatie**

Filterbubbel.nl

Aanbieder: Het Mediateam

Geschikt voor: VO onderbouw

Leerdoel: het inzicht en de relatie versterken tussen leerlingen en journalistiek door interactieve en educatieve activiteiten die het begrip van de journalistieke werkwijze vergroten en het belang ervan in de samenleving benadrukken.

Informatie: Algoritmes, filterbubbels en desinformatie. Wat betekenen deze fenomenen en welke invloed hebben ze op ons brein, emoties en meningsvorming? In deze interactieve lessenserie wordt er in een les van 45 minuten ingezoomd op verschillende thema's vanuit de leefwereld van jongeren. Leerlingen komen er individueel en al samenwerkend achter hoe hun filterbubbel eruit ziet en hoe desinformatie, AI, deepfakes, complottheorieën en online kwakzalverij hier hun weg in kunnen vinden. Er is nu ook een gratis les gemaakt over het thema Nieuwswijsheid. Want hoe kunnen jongeren en journalisten weer dichter bij elkaar worden gebracht? Hoe gaat een journalist eigenlijk te werk? Wat doet het brein met informatie? In deze les komt aan de orde waarom het gevaarlijk kan zijn om onderzoeksbureaus, de overheid, universiteiten of bibliotheken niet meer te vertrouwen.

→ **Meer informatie**

Bad News

Aanbieder: TILT

Geschikt voor: VO onderbouw en middenbouw

Leerdoel: dit online spel geeft leerlingen inzicht in tactieken en manipulatietechnieken die vaak worden gebruikt om mensen te misleiden.

Informatie: Bad News is een gratis educatief spel dat leerlingen inzicht geeft en weerbaarder maakt tegen nepnieuws door hen zelf nepnieuws te laten creëren. Doel is om zoveel mogelijk volgers te krijgen terwijl je wel je geloofwaardigheid moet

Klik op **Meer informatie** voor een direct link naar de desbetreffende site

behouden. Tijdens het spelen van dit spel leren ze stapsgewijs verschillende tactieken kennen die gebruikt worden bij het maken en verspreiden van nepnieuws. Dit spel is ontwikkeld op basis van de inoculatietheorie, die suggereert dat het blootstellen van leerlingen aan kleine hoeveelheden nepnieuws hen in staat stelt mentale weerstand op te bouwen, waardoor ze echte nepnieuwsberichten sneller kunnen herkennen in het dagelijks leven.

 Meer informatie

#UseTheNews op LessonUp

Aanbieder: #UseTheNews in samenwerking met Beeld & Geluid
Geschikt voor: VO onderbouw
Leerdoel: leerlingen leren over pluriformiteit van media en framing in de media.

Informatie: Nieuwsmedia worden vandaag de dag geconfronteerd met wantrouwen of soms zelfs agressie, vooral op sociale media. Het dwingt nieuwsmedia in elk geval om jongeren veel beter uit te leggen wat ze doen, hoe ze opereren en waarom. In de onlinetool LessonUp vind je twee gratis lessen die in de klas zijn in te zetten. In de eerste les maken leerlingen kennis met verschillende invalshoeken van nieuws en de pluriformiteit van journalistieke media. De tweede les behandelt het thema framing. Hoe werkt framing en hoe herken je het?

 Meer informatie

Medialogica in de klas

Aanbieder: HUMAN
Geschikt voor: VO bovenbouw
Leerdoel: de programma's in de reeks Medialogica maken het verschil duidelijk tussen beeld en werkelijkheid.

Informatie: In de (televisie)programma's van omroep HUMAN zijn de onderzoeksjournalistieke en filosofische insteek de ideale basis én gespreksstarter voor het onderwijs om eigen meningen te vormen, aan te zetten tot

zelfontplooiing en een (media)kritische en actieve houding te stimuleren. Media dienen als gids om greep te krijgen op de werkelijkheid. Maar in hoeverre zijn ze een betrouwbare gids? Hoe komt de publieke opinie tot stand? En welke invloed heeft deze op het handelen van bestuurders, journalisten en burgers? Tegenwoordig volgen jongeren het laatste nieuws vooral via sociale media. Door te scrollen langs korte berichten blijven zij op de hoogte van maatschappelijke thema's, zoals de woningnood of grensoverschrijdend gedrag. Omdat dit eerder gaat om koppen shoppen, missen ze de diepgang en achtergrond van het nieuws. Het onderwijs kan meer inhoud geven aan nieuwsonderwerpen door met jongeren in gesprek te gaan. Het stimuleren van een onderzoekende houding is belangrijk. De programma's in de reeks Medialogica vormen daarvoor een prima uitgangspunt.

 Meer informatie

Beeld & Geluid Onderwijs

Aanbieder: Beeld & Geluid
Geschikt voor: PO en VO
Leerdoel: in Beeld & Geluid leren leerlingen en leraren mét en óver media.

Informatie: Beeld & Geluid is dé plek voor leraren en leerlingen om in de wereld van nieuwswijsheid te duiken. Voor het onderwijs zijn interactieve workshops beschikbaar, waarin je leert over onder andere desinformatie, hoe nieuws gemaakt wordt, hoe je online verleid wordt en over de sporen die je (onbedoeld) online achter laat. In de workshops gaan leerlingen zelf aan de slag om de mechanismen achter hun mediagebruik te begrijpen. Ze maken nieuws, of juist nepnieuws, en kruipen in de huid van hun favoriete influencers. In het gloednieuwe Mediamuseum van Beeld & Geluid in Hilversum kun je bovendien direct aan de slag met die kennis. Daarnaast verstuurt Beeld & Geluid actuele en relevante Mediafragmentenlijsten waarmee je lessen van vrijwel alle vakken kunt verrijken.

 Meer informatie

OP ZOEK NAAR EXTRA NIEUWSWIJSHEID VOOR DE LES?

De Bibliotheek

In de huidige maatschappij, gekenmerkt door een overvloed aan informatie en de uitdagingen van nepnieuws, is de rol van bibliotheken essentieel. Deze periode veroorzaakt een toenemend wantrouwen tegenover nieuwsmedia, waardoor het cruciaal is om dichterbij de feiten te komen en kritisch om te gaan met nieuws. De bibliotheek fungeert als een navigatiehulpmiddel in deze informatiestroom, door ons te leren vragen te stellen over de belangen achter nieuwsitems, de authenticiteit van beelden, en de betrouwbaarheid van bronnen. Het ontwikkelen van kritische basisvaardigheden zoals taal- en rekenvaardigheid, digitale geletterdheid en burgerschap is hierin fundamenteel. Deze vaardigheden vergroten ons empathisch vermogen, verminderen polarisatie en bouwen vertrouwen op in de journalistiek. De bibliotheek speelt daarom een cruciale rol als informatie wegwijzer, door kennis samen te brengen en te duiden.

Check vooral eens het aanbod → **digitaal burgerschap** en → **digitale geletterdheid** en neem contact op met je lokale bibliotheek.

Schooltv

Schooltv vervult een belangrijke rol in het onderwijslandschap als beeldbank door haar online educatieve programma's over de meest uiteenlopende onderwerpen die aansluiten bij het curriculum van het PO en het VO. Deze programma's verrijken leerervaringen met onder andere interactieve schoolplaten. De programma's worden vaak interactief gemaakt met quizen, opdrachten of discussiestarters, waardoor leerlingen actief bij het leerproces betrokken worden.

→ **Nieuwswijsheid** en daaraan gerelateerde onderwerpen komen volop aan bod op de site van Schooltv.

Nieuws in de Klas

Nieuws in de klas biedt lesmateriaal en ondersteuning aan leraren om nieuwsmedia zoals kranten, online nieuwsbronnen, en televisie- en radio-uitzendingen te integreren in het klaslokaal. Het doel is om media- en nieuwswijsheid te bevorderen, leerlingen te leren hoe ze nieuwsbronnen kritisch kunnen analyseren en hoe ze informatie kunnen interpreteren en begrijpen.

→ **Nieuws in de klas** helpt leraren om actuele gebeurtenissen te gebruiken als leermiddel om maatschappelijke betrokkenheid en begrip te stimuleren.

NPO Kennis

NPO Kennis geeft antwoorden op vragen die opkomen bij actuele kwesties of zaken die aansluiten op iemands persoonlijk leven. Van 'hoe wordt een vaccin getest?' tot 'is suiker verslavend?' En 'wat is een complottheorie?' tot 'hoe herken je nepnieuws?' Deze vragen worden beantwoord door middel van beknopte stories met unieke video's van alle publieke omroepen. Door het scheiden van feiten van fabels - echt van nep - wil de redactie ondersteunen om het nieuws en de wereld beter te duiden. Voor het onderwerp → **Mediawijsheid** is een collectie gemaakt. En → **in deze story** is aandacht voor het herkennen van nepnieuws. Centrale vraag: vraag je je bij nieuwsberichten altijd af of ze waar zijn?

Isdatechtzo.nl

Verzonden berichten, video's die zijn bewerkt en cijfers die niet kloppen. Nepnieuws is misleidende en onjuiste informatie, die wordt verspreid om geld te verdienen of om je mening te beïnvloeden. Het is een vorm van desinformatie. Op → [Isdatechtzo.nl](https://www.isdatechtzo.nl) komen onderwerpen voorbij die allemaal te maken hebben met nepnieuws en daaraan gerelateerd zijn. Voor het onderwijs is er een verwijzing naar websites waar relevante informatie te vinden is over → **dit thema**. Isdatechtzo.nl is ontwikkeld door Netwerk Mediawijsheid in samenwerking met Beeld & Geluid en ECP|Platform voor de Informatiesamenleving. Doel van isdatechtzo.nl is om bezoekers te informeren over de werking van nepnieuws en hoe en op welke manier je kunt herkennen of een bericht betrouwbaar is.

#UseTheNews

De Database Nieuws en Journalistiek van #UseTheNews is een overzichtelijke en doorzoekbare selectie uit het grote educatieve aanbod over nieuws en nieuwswijsheid. Leerkrachten/docenten kunnen er ook ondersteunend materiaal vinden van nieuwsorganisaties zelf, waarmee ze de lessen extra interessant en leuk kunnen maken, alles centraal op één plek. De → **selectie** is onder meer doorzoekbaar op onderwijssoort en -groep en keuze uit een categorie zoals mediabedrijven, factchecken, journalistiek, sociale media.

Wil je meer weten of heb je vragen klik of scan de qr-code voor onze site!

SCAN MIJ

In gesprek met leerlingen over het nieuws

HOE PAK JE DAT AAN?

Hongersnood, oorlogsgeweld en aanslagen leiden vaak tot indringende beelden die leerlingen kunnen tegenkomen op hun mobiele telefoon. Met soms alle emoties van dien. Maar ook informatie over gebeurtenissen dichterbij huis kan sterke emotionele reacties oproepen bij leerlingen. Dit kan pijnlijke situaties opleveren in de klas, zeker als meningen recht tegenover elkaar staan.

Hoe kun je zélf goed met je leerlingen in gesprek gaan over polariserende onderwerpen uit het nieuws? Door onderstaande stappen aan te houden haal je de angel uit pijnlijke situaties. Op een efficiënte manier toets je de opvattingen van leerlingen aan andere perspectieven en breng je een constructief gesprek op gang.

Fase 1: Word gesprekspartner

Ontken het beeld wat je leerlingen hebben van het nieuws of de

gebeurtenis niet.

- Herhaal in je eigen woorden wat er is gezegd
- Vraag of je dat goed begrepen hebt
- Reageer: Kun je dit uitleggen? Vraag om informatiebronnen: waar heb je dit gehoord, gezien of gelezen?

Houd het gesprek open

- Betrek de hele klas bij het gesprek door een persoonlijk voorzetje te geven.

Bevraag leerlingen actief

- Je kunt denken aan vragen als: Hoe denk jij hierover? Leg eens uit? Ben je hier zelf weleens in aanraking gekomen?
- Probeer een antwoord te krijgen op de vraag: waarom raakt deze kwestie deze leerling(en) zo?

Fase 2: Faciliteer de dialoog

Leg de focus op de meningen en ideeën van je leerling(en), betrek de hele klas bij het gesprek en geef ze de kans om elkaar te corrigeren of aan te vullen. Je kunt denken aan vragen als: Denkt iemand hier anders over? Kan iemand zich voorstellen dat iemand hier totaal anders over denkt? Ken je andere opvattingen om je heen? Of uit de krant, of van tv of internet?

Ga waar nodig op positieve wijze de confrontatie aan

Is dit hetzelfde als...? Hoe verhoudt zich dit tot de vrijheid van...? Wat zou het voor gevolgen hebben als iedereen/niemand zo zou denken?

- Let erop of het gesprek door één of meer leerlingen wordt gedomineerd
- Gebruik botsingen om leerlingen iets bij te brengen en te ondersteunen in hun ontwikkeling

Fase 3: Vat samen en blik terug

Zorg dat er altijd ruimte is om het gesprek positief af te sluiten en benoem dat verschillende perspectieven en opvattingen naast elkaar bestaan.

- Let er bij de afronding van het gesprek op of er leerlingen zijn die zich buitenspel gezet voelen
- Bedank de klas voor openheid en inbreng
- Reflecteer na afloop zelf op het gesprek: moeten je leerlingen stoom afblazen of is er iets meer aan de hand? Vertaal zorgen en structurele vragen van je leerlingen en bespreek deze met collega's
- Bedenk daarnaast ook over hoe en wanneer dit gesprek vervolg kan krijgen

Deze aanbevelingen komen uit de methode Dialoog als Burgerschapsinstrument van Diversion in opdracht van Netwerk Mediawijsheid. Voor meer informatie over hoe je om kunt gaan met desinformatie en polarisatie in de klas verwijzen we je graag naar de training → **Dialoog in tijden van desinformatie** van Diversion en Beeld & Geluid.

Training Media, Democratie en Burgerschap

Training Media, Democratie en Burgerschap
In onze samenleving komt een constante stroom van beelden real-time via sociale- en traditionele media op ons af. We maken, delen, ontmoeten, spelen en worden er door geïnformeerd.

Tegelijkertijd zijn er de grillen van nieuws, complotten, hypes en hoaxes. Mening en de publieke opinie worden gevormd. Het heersende gevoel is dat van een gepolariseerde samenleving en de democratie met een vrije pers die steeds meer onder druk komt te staan. Het onderwijzen van een generatie die opgroeit in deze dynamische

media- en informatiesamenleving is complex en vraagt om nieuwswijze docenten. De training Media, Democratie en Burgerschap van Beeld & Geluid biedt overdraagbare kennis over de rol van de vrije pers, nieuwsmedia, journalistiek en meningsvorming en hoe dit onze kijk op elkaar, de wereld en de werkelijkheid beïnvloedt.

Samen ontrafelen we de betekenis van media en mediacultuur voor het sociale en politieke leven van jou én je leerlingen.

De duur van de training is 1,5 uur en de groepsgrootte is maximaal 30 deelnemers.

→ **Meer informatie**

Masterclass Medialogica

Media helpen ons onze weg te vinden in de werkelijkheid, maar kunnen we blindelings op hen vertrouwen? In hoeverre zijn ze een betrouwbare gids?

In deze masterclass ontdek jij met je collega's of je team hoe mediahypes en publieke opinie tot stand komen en welke rol media en wijzelf daarin spelen. Aan de hand van verschillende thema's zoals media en ethiek, beeldvorming en mediahypes worden de mechanismen van medialogica ontrafeld. Deze

masterclass is geschikt voor leraren in het po, vo, mbo en hbo en kan worden gevolgd in Hilversum bij Beeld & Geluid of op een locatie naar keuze, zoals de eigen school.

De duur van deze masterclass is 1,5 uur en de groepsgrootte is vanaf 8 deelnemers. Neem contact op voor een vrijblijvende offerte. Deze masterclass is tot stand gekomen in samenwerking met Omroep HUMAN.

➔ **Meer informatie**

Wil je meer weten of heb je vragen klik of scan de qr-code voor onze site!

SCAN MIJ

COLOFON

Aan deze toolkit werkten de volgende organisaties mee:

Beeld & Geluid, Cubiss, Diversion, FutureNL, HUMAN, Kennisnet, Koninklijke Bibliotheek, Het Mediateam, Nederlandse Vereniging van Journalisten, Netwerk Mediawijsheid, Nieuws in de Klas, NPO Kennis, School TV, TILT en #UsetheNews.

Ga voor meer informatie over DichterBijNieuws naar Dichterbijnieuws.nl

Namens DichterBijNieuws:

Geert van der Veen

Renske Kreft

Merel Gilsing

Geerle van der Wijk

Mimi van Dun

Design/opmaak: Mimi Sugarman (mstudioos.nl)

Netwerk
Mediawijsheid